

Klimat- och näringslivsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor,
Klimat och miljö

Rådets möte (miljöministrarna) den 18 december 2023

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslut om allmän riktlinje

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 30 november 2022 ett förslag på uppdaterade bestämmelser för förpackningar och förpackningsavfall. Förslaget innebär att nuvarande Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall ska upphävas och ersättas med en ny förordning.

Förslaget syftar till att förebygga och minska förpackningsavfall, öka återanvändning och högkvalitativ materialåtervinning samt skapa en marknad för återvunnet material. Detta ska styra förpackningssektorn mot klimatneutralitet till 2050, underlätta för konsumenter, skapa nya affärsmöjligheter och öka Europas självförsörjningsgrad.

Förhandlingar har pågått i rådet under Sveriges ordförandeskap under våren och fortsatt under hösten under Spaniens ordförandeskap.

De frågor som särskilt har diskuterats har varit kring flexibiliteten för medlemsstaterna att vidta ytterligare åtgärder eller anpassa kraven, kvalitet och prestandagrader för materialåtervinning, krav på komposterbara förpackningar, begränsningar av vissa engångsförpackningar och kraven om att använda återanvändbara förpackningar för vissa tillämpningsområden.

Sverige har bl.a. efterfrågat ytterligare livscykelanalyser avseende återanvändbara förpackningars miljöeffekter jämfört med engångsförpackningar och kommissionen har kunnat presentera ytterligare underlag för att återanvändbara förpackningar är miljöbättre än engångsförpackningar i de tillämpningar som föreslagits.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar ordförandeskapets ambition att nå en allmän riktlinje på miljørådet. En slutlig kompromisstext väntas presenteras inom kort.

Förutsatt att förslaget till allmän riktlinje ger tillräckliga förutsättningar för medlemsstater att nå målen och att mål och krav i förordningen speglar vikten av pappers- och kartongförpackningar som substitut för plast, och i möjligaste mån värnar den svenska bioekonomin såsom svenska intressen i skogs och pappersindustri, avser regeringen att ställa sig bakom beslutet om allmän riktlinje.

Regeringen välkomnar huvuddelarna i förslaget med högre ambition för materialåtervinning, återanvändning och förebyggande av avfall med målsättning att ställa om till en cirkulär ekonomi, att uppnå klimat- och miljömålen, öka konkurrenskraften och underlätta för en väl fungerande inre marknad inom förpackningssektorn.

Regeringens bedömning är preliminärt att förslaget till allmän riktlinje ger tillräcklig flexibilitet och förutsättningar för att behålla det svenska avfallshanteringssystemet och värna de stora investeringar som har gjorts och görs nationellt avseende infrastruktur för insamling och omhändertagande av förpackningsavfall.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet ägde rum den 9 februari och 9 mars 2023 och information lämnades i utskottet den 14 november 2023. Samråd med EU-nämnden ägde rum den 10 mars 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Europaparlamentet antog den 22 november sin position om förordningen. Om en allmän riktlinje kan beslutas av rådet kan trepartssamtal med Europaparlamentet starta i början av nästa år.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2022/23:FPM43

4. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om övervakning av markhälsa och resiliens

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet har delat ett diskussionsunderlag innehållande två frågor som avses adresseras, den första om hur förslaget kan hjälpa till att förbättra markhälsan på EU-nivå inom planerad tidsram beaktat befintliga kunskapsluckor, och den andra om huruvida förslagets ambitionsnivå är lämplig med avseende på förorening av mark.

Förslaget till direktiv om övervakning av markhälsa och resiliens grundar sig på markstrategin för 2030 och syftar till att uppnå god markhälsa i hela EU till år 2050. Förslaget gäller för all mark och alla markanvändningar.

Förslaget innehåller en skyldighet för medlemsstater att skapa nationella markdistrikt och etablera ett övervakningssystem för markhälsa. Genom övervakningssystemet ska medlemsstaterna regelbundet mäta och följa upp tillståndet för jordarna. Medlemsstaterna ska även definiera metoder för ett hållbart brukande och gradvis implementera dessa metoder på all brukad mark. Förslaget innehåller även en skyldighet för medlemsstaterna att identifiera alla nationella områden som är förorenade eller potentiellt förorenade och att utföra riskbedömningar och åtgärder för att riskerna ska hållas på en nivå som är acceptabel för människors hälsa och miljön.

Förslag till svensk ståndpunkt: Det är viktigt att förslaget respekterar och ger utrymme för olika nationella och lokala förutsättningar genom att ge medlemsstaterna stor flexibilitet. Det är till exempel viktigt i förhållande till den fysiska planeringen och anpassning till svenska jordarter och markslag. Det är viktigt att förslaget utformas så att det möjliggör, och inte försvårar, en ökad samhällsutbyggnad och den militära tillväxten inom totalförsvaret

och att undantag införs för mark som nyttjas av det militära och civila försvaret. Berörda företags konkurrenskraft i Sverige liksom övriga EU ska värnas. När det gäller förorenad mark så är det preliminärt positivt med högre ambitionsnivåer för medlemsländerna inom EU då det finns en stor variation i hur länderna arbetat med förorenade områden samt hur långt länderna har kommit. Sverige ser positivt på kommissionens intention att hanteringen av förorenade och potentiellt förorenade områden utgår från risker för människors hälsa och miljö. Sverige har redan kommit långt i sitt arbete med identifiering och undersökning av förorenade områden, vilket behöver beaktas. Principen om att förorenaren betalar är en fortsatt viktig utgångspunkt att bevaka. Krav som överlappar med krav i annan EU-lagstiftning bör undvikas i direktivet. Förslaget ska vara ändamålsenligt, ge ett tydligt mervärde och möjliggöra ett kostnadseffektivt arbete. Kostnader för EU och för medlemsstaterna ska begränsas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet ägde rum den 5 oktober 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingar av direktivet i syfte att nå en allmän riktlinje förväntas fortsätta under våren 2024.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2022/23:FPM125 Förslag till direktiv om övervakning av markhälsa och resiliens.

5. Förslag till förordning om ett övervakningsramverk för resilienta europeiska skogar

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Presentation och diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll: Den 22 november presenterade EU-kommissionen ett förslag till förordning om ett övervakningsramverk för resilienta europeiska skogar. Förslaget syftar till att skapa ett övervakningsramverk som gör det möjligt att följa framsteg kopplat till EU-mål, politiska mål och målsättningar kopplat till skog, inklusive biodiversitet, klimat och krisberedskap. Det ska även förbättra riskbedömningar och beredskap, stödja markägare och offentliga myndigheter att fatta beslut på vetenskapliga grunder, samt främja forskning och innovation.

Förslaget innehåller ett antal indikatorer, där vissa ska samlas in av EU-kommission med fjärranalys (satellitdata Copernicus), andra av medlemsstaterna främst genom nationella skogsinventeringar. Denna data ska sedan delas offentligt via skogsinformationssystemet Fise. Det omfattar både elektroniska databaser (statistik) och geografiska informationssystem (kartor).

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen analyserar för närvarande förslaget. Regeringen anser att lagförslaget bör förhandlas i jordbruks- och fiskerådet. Regeringen anser att data och kunskap om skogens tillstånd är viktigt. För regeringen har det som utgångspunkter varit viktigt att förslaget har ett tydligt mervärde, går att genomföra kostnadseffektivt och inte resulterar i administrativa bördor där så inte särskilt kan motiveras. Regeringen är även mån om att förslaget inte medför större förändringar av nationella skogsinventeringssystem för medlemsstater som har välutvecklade sådana, eftersom det riskerar leda till ökade kostnader och försämrade kvalitet och tillförlitlighet på data om skogarnas tillstånd. Principiellt anser regeringen att det nationella självbestämmandet över skogsfrågor ska värnas, detaljerad EU-reglering undvikas och kommer bevaka detta, inklusive delegering av bestämmanderätt såsom delegerade akter eller genomförandeakter. Mot denna bakgrund anser regeringen att det kan finnas problematiska aspekter i förslaget som regeringen kommer analysera och återkomma till under förhandlingarna, i vilka regeringen vill vara en konstruktiv part.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: FaktaPM kommer levereras till riksdagen. Förhandling i rådet väntas under 2024.

Faktapromemoria: -

6. Övriga frågor

a) Aktuella lagstiftningsförslag (offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

i) **Förordningen om inrättande av en unionsram för certifiering av koldioxidupptag**

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet informerar om läget i förhandlingarna om förslaget till certifieringsramverk för upptag och infångning av koldioxid som presenterades av EU-kommissionen den 30 november 2022. Certifieringsramverket föreslås omfatta upptag och inlagring av koldioxid genom så kallad carbon farming, lagring av kol i produkter och permanent lagring genom tekniska åtgärder. Målen med certifieringsramverket är att uppmuntra till samt att säkerställa hög kvalitet på åtgärderna för upptag och infångning av koldioxid inom EU, undvika fusk och så kallad grönmalning och på så sätt åstadkomma ökade negativa utsläpp.

Europaparlamentet beslutade vid omröstning den 21 november om sina förslag till ändringar. Rådet antog sin position genom ett Corepermandat den 17 november. Första trilog med Europaparlamentet ägde rum den 28 november.

ii) **Luftkvalitetsdirektivet (omarbetning)**

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet informerar om läget i förhandlingarna om förslaget till omarbetat direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa. Förslaget presenterades av EU-kommissionen den 26 oktober 2022 och är en central del av den europeiska gröna given

handlingsplan om nollförorening av luft, vatten och mark. Förslaget innehåller bl.a.

- Skärpta luftkvalitetsnormer till 2030 som ligger närmare WHO:s riktvärden och ger ett ökat skydd för människors hälsa.
- Förtydligade regler och krav för åtgärdsprogram för att åtgärda överskridanden av luftkvalitetsnormerna.
- Förstärkta krav på kontroll av luftkvalitet, dvs. mätning och modellering av luftföroreningar.

Europaparlamentet beslutade vid omröstning den 13 september om sina förslag till ändringar i direktivet. Rådet antog sin position genom ett Corepermandat den 9 november 2023. Första trilog med Europaparlamentet ägde rum den 16 november.

b) Rapporter om viktiga internationella möten under senare tid

i) Fjärde mötet i processen mellan sessionerna om strategin och om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall efter 2020 (IP4.3) och femte mötet i den internationella konferensen om kemikaliehantering (ICCM5)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet och kommissionen

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Mötet IP4/ICCM5 hölls i Bonn, 23-29 september och resulterade i ett nytt globalt ramverk för kemikalier (Global Framework on Chemicals – For a planet free of harm from chemicals and waste), med globala mål och delmål för en säker kemikalie- och avfallshantering. Ramverket sätter upp mål inte enbart för regeringar utan också näringsliv och civilsamhälle. En ny tillfällig fond för stöd till utvecklingsländer beslutades vid mötet.

ii) Femte mötet i partskonferensen för Minamatakonventionen om kvicksilver (COP 5)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet och kommissionen

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Det femte partsmötet i Minamatakonventionen genomfördes i Geneve, 30 oktober-3 november. Vid partsmötet beslutades om globala begränsningar för flera belysningskällor som innehåller kvicksilver, gränsvärden för när avfall ska anses vara kvicksilverinnehållande avfall beslutades. Dessutom beslutades formerna för den första effektivitetsutvärderingen av konventionen, som ska vara klar till COP7.

iii) Tredje mötet i den mellanstatliga förhandlingskommittén för utarbetande av ett internationellt rättsligt bindande instrument om plastföroreningar

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet och kommissionen

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Det tredje internationella förhandlingsmötet om ett nytt globalt avtal mot plastföroreningar hölls den 13-19 november i Nairobi. Mötet var det tredje av totalt fem förhandlingsmöten och målsättningen är att ett nytt globalt avtal ska kunna antas till slutet av 2024. På agendan stod att diskutera ordförande för processens första utkast på konventionstext. Mötet förhandlade texten i flera dagar och lyckades besluta om att skicka vidare den förhandlade texten till det fjärde förhandlingsmötet.

iv) 28:e mötet i partskonferensen för FN:s klimatkonferens (COP 28)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet och kommissionen

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet och kommissionen återrapporerar från FN:s klimatomöte COP28 i som hölls i Dubai 30 november – 12 december 2023. Mötets dagordning var omfattande, men den viktigaste frågan rörde den första utvärderingen av hur världens samlade klimatåtgärder svarar mot Parisavtalets målsättningar (den globala översynen).

c) Kommissionens bedömning av de nationella energi- och klimatplanerna

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Kommissionen väntas presentera rekommendationer på de utkast till uppdaterade nationella energi- och klimatplaner (NEKP) som lämnats in innan årets slut.

Enligt EU:s förordning 2018/1999/EU om styrningen av energiunionen och klimatåtgärder ('styrningsförordningen') ska varje medlemsstat ta fram och meddela EU-kommissionen en integrerad nationell energi- och klimatplan som omfattar åren 2021–2030. Varje medlemsstat ska också lämna in ett utkast på uppdaterad integrerad nationell energi- och klimatplan senast den 30 juni 2023 och en slutligt uppdaterad plan senast den 30 juni 2024. Däremellan bedömer EU-kommissionen utkastet och har möjlighet att utfärda specifika rekommendationer till respektive medlemsstat.

Den första svenska planen meddelades till EU-kommissionen i januari 2020. Utkastet på uppdaterad plan för Sverige lämnades in till EU-kommissionen i början av juli 2023. Det är ännu flera medlemsstater som inte lämnat in utkast till uppdaterad NEKP.

d) EU-uppdrag inom Horisont Europa som ett verktyg för lokala klimatåtgärder

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Förslagets innehåll: Kommissionen ska informera om hur så kallade EU Missions kan användas som verktyg för klimatåtgärder på lokal nivå. EU missions inom EU:s forskningsprogram Horisont Europa är en samordnad insats från kommissionens sida som syftar till att skynda på genomförandet av innovationer och åtgärder i ökad samverkan mellan myndigheter, regionala och lokala aktörer samt forskningsfinansiärer. Sverige är engagerad i flera EU Missions. Ett av dem är Mission Klimatanpassning som särskilt är inriktat på klimatanpassning, men flera av de andra Missions berör också

klimatfrågan, till exempel Mission Klimatneutrala och smarta städer och Mission Hav och vatten.

e) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från den belgiska delegationen

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll: Det inkommande belgiska ordförandeskapet kommer att presentera sitt arbetsprogram för perioden januari – juni 2024.